

Медичні працівники на передньому краї боротьби з COVID-19

Медики найчастіше контактують з інфікованими на Covid-19 і тому часто самі стають жертвами цієї хвороби та платять за це дуже високу ціну. В нашій країні МОЗ визнало COVID-19 особливо небезпечною хворобою і доповнило її до переліку професійних захворювань. Це посилило захист медичних та інших працівників, які безпосередньо борються з епідемією та лікують хворих на COVID-19.

13 травня 2020 р. набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України № 394 «Про внесення зміни до переліку професійних захворювань». Відповідно до неї внесені зміни до Розділу V «Захворювання, викликані дією біологічних факторів» переліку професійних захворювань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2000 р. № 1662, доповнено гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2. Визначено, що контакт з інфекційними хворими, інфікованими матеріалами чи переносниками захворювань є небезпечними та шкідливими речовинами і виробничими факторами, вплив яких може викликати зазначене професійне захворювання.

Процедура встановлення та розслідування цього професійного захворювання має свої особливості, тому доцільно коротко їх розглянути.

Професійні захворювання поділяються на гострі та хронічні. COVID-19 класифікується, як гостре професійне захворювання, а тому розслідується, як нещасний випадок.

Розслідування гострого професійного захворювання може проводити саме підприємство (лікарня), або Управління Держпраці (спеціальне розслідування) – у разі тяжких чи смертельних наслідків.

Працівник медичного закладу, у якого лабораторно підтверджено COVID-19 методом ПЛР (позитивний результат), повідомляє безпосереднього керівника, або іншу уповноважену особу, а ті в свою чергу повідомляють роботодавця.

Лікувальний заклад, до якого звернувся потерпілий (це може бути і медпрацівник цього закладу), зобов'язаний негайно передати засобами зв'язку та протягом доби на паперовому носії екстерне повідомлення відповідної форми:

- підприємству, де працює потерпілий;
- територіальному органу Держпраці;
- робочим органам ВД Фонду соціального страхування (ФСС) за місцем настання гострого професійного захворювання.

Роботодавець, якому стало відомо, що в його працівника лабораторно підтверджено COVID-19, в свою чергу зобов'язаний протягом 2 годин засобами зв'язку та не пізніше наступного робочого дня на паперовому носії передати відповідні повідомлення:

- територіальному органу Держпраці;
- робочому органу ВД ФСС;
- керівнику первинної організації профспілки або уповноваженій особі з охорони праці.

Не пізніше наступного робочого дня після отримання інформації про захворювання на COVID-19 наказом керівника підприємства має бути утворена комісія з розслідування гострих професійних захворювань. До комісії не може входити безпосередній керівник працівника, який захворів. Комісію для спеціального розслідування створює територіальний орган Держпраці, а не роботодавець. Склад комісії та головні обов'язки її членів детально описані в Постанові КМУ від 17.04.2020 р. №337.

Розслідування гострого професійного захворювання комісією підприємства (лікарні) проводиться протягом 5 робочих днів, а спеціального розслідування – 15 робочих днів з дня утворення комісії.

Після підписання актів за формою Н-1 матеріали розслідування та примірники актів передаються керівнику підприємства або органу, що створив спеціальну комісію для їх розгляду та затвердження.

Керівник підприємства протягом 2-х робочих днів після затвердження актів комісії видає наказ про вжиття заходів для запобігання подібних гострих професійних захворювань, а також протягом 3-х робочих днів після формування матеріалів розслідування повинен надіслати їх:

- територіальному органу Держпраці;
- робочому органу виконавчої дирекції ФСС за місцем реєстрації підприємства;
- лікарю-профпатологу за місцем знаходження підприємства.

У випадку спеціального розслідування матеріали надсилаються також:

- національному НДІ промислової безпеки та охорони праці;
- органу поліції.

Фонд соціального страхування здійснює загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників від професійних захворювань, в тому числі захворювань на COVID-19, і у випадку настання страхового випадку здійснює такі виплати:

- допомогу по тимчасовій непрацездатності;
- одноразову допомогу в разі стійкої втрати професійної працездатності;
- щомісячну строкову виплату;
- строкову виплату потерпілому при тимчасовому переведенні його на легшу і менш оплачувану роботу;
- відшкодування вартості ритуальних послуг, пов'язаних з похованням потерпілого.

Медичні працівники через безпосередній контакт з хворими, хоч як вони не були захищені, знаходяться у добровільній групі ризику і очолюють рейтинг найнебезпечніших професій під час пандемії. Тому державою передбачені додаткові гарантії прав медпрацівників, зайнятих у сфері захисту населення від інфекційних хвороб, встановлені розміри та механізми здійснення страхових виплат (Закон КМУ від 23.05.2020 р. №588). Так, якщо медичному працівникові встановлено групу інвалідності протягом одного календарного року внаслідок захворювання на

COVID-19 під час виконання професійних обов'язків, Фонд проведе разові виплати в таких розмірах:

- для осіб з інвалідністю I групи – 400-кратний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року;
- для осіб з інвалідністю II групи – аналогічно 350-кратний розмір прожиткового мінімуму;
- для осіб з інвалідністю III групи – аналогічно 300-кратний розмір прожиткового мінімуму;

На жаль, коронавірусна хвороба може мати летальні наслідки. Медики, які під час карантину померли від коронавірусної хвороби, виконуючи свої професійні обов'язки в умовах підвищеного ризику зараження COVID-19, за статусом прирівнюються до військовослужбовців і в таких випадках буде проведена виплата в 750-кратному розмірі прожиткового мінімуму.

Страхові виплати призначають і виплачують управління виконавчої дирекції ФСС протягом 1 місяця з дня виникнення права на такі виплати.

Право на отримання строкової виплати настає з дня встановлення МСЕК групи інвалідності внаслідок захворювання медпрацівника на COVID-19.

З початку року у Тернопільському міському відділенні Фонду зареєстровано 406 випадків гострого професійного захворювання на COVID-19.

І.Ю.Наконечна, страховий експерт з охорони праці відділу профілактики страхових випадків Тернопільського міського відділення УВД ФССУ в Тернопільській області